

МАРИУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра української філології

ЗАТВЕРДЖЕНО

Протокол засідання кафедри
української філології
«31» серпня 2023 року № 1

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

ШИФР ЗА ОПП ОКПП 1.2.10

Освітньо-професійні програми: Філологія. Українська мова та література, редагування
Середня освіта. Українська мова і література, зарубіжна література

Спеціальності: 035 Філологія. Українська мова та література
014 Середня освіта. Українська мова і література

Освітній рівень: перший (бакалаврський)

Факультет філології та масових комунікацій

2023 – 2024

Робоча програма з історії української літератури для студентів ОПП «Філологія. Українська мова та література, редагування», «Середня освіта. Українська мова і література, зарубіжна література» зі спеціальностей (напрямів підготовки) 035 Філологія. Українська мова та література, 014 Середня освіта. Українська мова і література.

Розробники: Євмененко О.В., кандидат філологічних наук, доцент кафедри української філології Маріупольського державного університету

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри української філології Маріупольського державного університету

«31» серпня 2023 року № 1

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень / освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань <u>03 Гуманітарні науки</u>	Нормативна	
Модулів – 1	ОПП: Філологія. Українська мова та література, редагування	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 4		II	II
Індивідуальне науково-дослідне завдання <u>есе</u>		Семестр	
Загальна кількість годин – 120	Спеціальності: 035.01 Філологія. Українська мова та література	3-й	3-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 6	Освітній рівень: перший (бакалаврський)	20 год.	4 год.
		Практичні, семінарські	
		84 год.	4 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		84 год.	112 год.
Індивідуальні завдання:			
Вид контролю: екзамен			

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень / освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань <u>01 Освіта / Педагогіка</u>	Нормативна	
Модулів – 1	ОПП: Середня освіта. Українська мова і література, зарубіжна література	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 4		II	II
Індивідуальне науково-дослідне завдання <u>есе</u>		Семестр	
Загальна кількість годин – 90	Спеціальності: 014.01 Середня освіта. Українська мова і література	3-й	3-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 4	Освітній рівень: перший (бакалаврський)	20 год.	4 год.
		Практичні, семінарські	
		16 год.	4 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		54 год.	82 год.
Індивідуальні завдання:			
Вид контролю: екзамен			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни «Історія української літератури» - формування уявлень про характер і напрям розвитку нової української літератури I половини XIX століття, підвищення рівня теоретичних знань з історії української літератури (засвоєння понять літературно-мистецького процесу, загальних закономірностей розвитку літератури, основних стильових тенденцій та жанрових форм, поняття індивідуального письменницького стилю, осмислення еволюції поетичних, прозових та драматичних жанрів тощо) та розвиток практичних навичок студентів із аналізу літературних текстів в контексті всієї творчості ключових постатей письменників I половини XIX століття, а також в контексті літературно-мистецького процесу своєї доби.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Історія української літератури I половини XIX століття» є:

- засвоєння основних відомостей про українську літературу як багатоаспектну різножанрову та різностильову систему;
- засвоєння особливостей літературного процесу I половини XIX століття;
- з'ясування творчого внеску письменників;
- підвищення загального культурно-освітнього рівня студентів.

Місце навчальної дисципліни в освітній програмі:

«Середня освіта. Українська мова і література, зарубіжна література» ОК 20 ОКПП

1.2.10

«Філологія. Українська мова та література, редагування» ОК 19. ОКПП 1.2.9.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування наступних

компетентностей:

Для ОП Середня освіта. Українська мова і література, зарубіжна література

КЗ-2 Здатність до генерування нових ідей, виявлення та розв'язання проблем, ініціативності та підприємливості (креативність).

КЗ-4 Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру; здатність до вираження національної культурної ідентичності, творчого вираження.

КП-2 Розуміння закономірностей літературного процесу, основних проблем теорії літератури, сучасних тенденцій розвитку стилів і жанрів української та зарубіжної літератури, художнього значення літературних творів для формування духовності людини; здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку української та зарубіжної літератури від давнини до сучасності.

КП-8 Здатність до прогнозування результатів освітнього процесу, пошуку, аналізу та використанню інформації з різних джерел. Оволодіння навичками самостійного навчання, підвищення професійної кваліфікації, навчання упродовж усього життя.

Для ОП Філологія. Українська мова та література, редагування

КЗ-5 Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

КЗ-6 Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

КЗ-7 Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

КЗ-10 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

КЗ-11 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

КП-7 Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації літературних, фольклорних фактів, інтерпретації тексту.

КП-8 Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

КП-10 Здатність здійснювати літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

Програмні результати навчання:

Для ОП Середня освіта. Українська мова і література, зарубіжна література

РН 3 Володіння знаннями з літературознавства, історії та теорії української та зарубіжної літератур; усвідомлення історії українського письменства як тяглості літературно-мистецьких форм та закономірних явищ, знання основних літературознавчих фактів.

РН 4 Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів.

РН 11 Уміння виконувати критичний самоаналіз навчально-виховної діяльності з метою її удосконалення.

РН 13 Знання завдань національно-патріотичного виховання дітей та молоді; вміння визначити принципи і методи виховання учнів.

Для ОП Філологія. Українська мова та література, редагування

РН 2 Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

РН 3 Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.

РН 13 Аналізувати й інтерпретувати твори української та зарубіжної художньої літератури й усної народної творчості, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі.

РН 15 Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та перекладацький аналіз текстів різних стилів і жанрів.

РН 16 Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції славістики, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Літературний процес першої половини XIX століття:

становлення і розвиток нової української літератури

Тема 1. Становлення нової української літератури

Передумови виникнення нової української літератури. Розвиток освіти, науки, мистецтва та журналістики I половини XIX ст. Літературний процес перших десятиліть XIX ст.

Тема 2. Життєвий та творчий шлях І.П. Котляревського.

Життєвий шлях І. Котляревського. «Енеїда» – перший твір нової української літератури. Зародки нової української драматургії. «Наталка Полтавка». «Москаль-Чарівник». Поняття «котляревщина». Різний характер наслідування «Енеїди» І. Котляревського.

Тема 3. Розвиток жанру байки в українській літературі на початку ХІХ століття

Жанр байки в українській літературі, її різновиди. Байкарська спадщина П.Гулака-Артемовського. Байки П.Білецького-Носенка. Збірка байок «Малоросійські приказки» Є. Гребінки. Байка та її особливості у Л.Боровиковського.

Тема 4. Життєвий та творчий шлях Г.Ф.Квітки-Основ'яненка

Риси сентименталізму в творчості українських письменників І половини ХІХ століття. Життєвий шлях Г.Квітки-Основ'яненка. Літературно-естетичні погляди письменника. Видавнича діяльність Г.Квітки-Основ'яненка. Українськомовна проза Г.Квітки-Основ'яненка: бурлескно-реалістичні твори; сентиментально-реалістичні твори.

Змістовий модуль 2. Розвиток українського романтизму

Тема 5. Специфіка розвитку українського романтизму

Романтизм у західноєвропейській літературі, його естетичні принципи. Хронологічні межі українського романтизму. Тематико-стильові течії українського романтизму. Жанрова різноманітність романтичної творчості.

Життєвий і творчий шлях письменника. Запозичення народнопоетичних мотивів у баладах «Маруся», «Чарівниця», «Ледащо», «Вивідка». Романтична лірика Л.Боровиковського.

Життєвий та творчий шлях А.Метлинського. Фольклористична та видавнича діяльність А.Метлинського. Основні мотиви збірки «Думки й пісні та ще дещо».

Пісенна лірика поетів-романтиків І половини ХІХ століття. Освоєння пісенного жанру українськими поетами. Пісенна лірика С.Писаревського, О.Корсуна та ін. Художні особливості лірики В.Забіли. Цикл «Небо» як лірика «байронічного» типу. Автобіографічні мотиви лірики М.Петренка.

Тема 6. Микола Іванович Костомаров

Життєва доля письменника. Політичні та літературно-естетичні погляди М.Костомарова. Історичні та фольклористичні праці вченого. Провідні мотиви поетичних збірок «Українські балади», «Вітка». Історична белетристика М.Костомарова російською мовою.

Тема 7. «Руська трійця» як представники нової української літератури Західної України

Перші вияви національно-освітнього пробудження. Головні передумова виникнення «Руської трійці». Фольклористична та громадська діяльність «Руської трійці». «Руська трійця» та їхні перші збірки. Альманах «Русалка Дністровая». Художні пошуки карпатських українців. Зв'язки «Руської Трійці» з іншими слов'янськими діячами.

Тема 8. Романтична проза I половини XIX століття

Романтична проза Є. Гребінки. Яскравий національний і романтичний колорит збірки М. Гоголя «Вечори на хуторі біля Диканьки»: образна система, особливості мови і стилю. Розвиток літературної казки в українській літературі I половини XIX століття (Є.Гребінка, Л. Боровиковський, М. Гоголь, М. Максимович та ін.). Західноукраїнська проза I половини XIX століття. Проза М. Устияновича.

Змістовий модуль 3. Тарас Григорович Шевченко: феномен літературної постаті

Тема 9. Життєва та творча доля Т.Г.Шевченка

Життєвий шлях поета. Жанрова різноманітність поезії Т. Шевченка раннього періоду. Історична тема в творчості Т. Шевченка раннього періоду. Своєрідність втілення історичної теми в поезіях Т. Шевченка періоду «трьох літ». Доля жінки в творчості Т. Шевченка. Ідея слов'янської єдності в творах Т. Шевченка. Сатиричні твори Т. Шевченка періоду «трьох літ». Жанрово-стильова своєрідність лірики Т. Шевченка періоду заслання. Біблійні мотиви в творчості Т. Шевченка. Драматичний доробок Т. Шевченка. Російськомовна проза. Мемуарно-публіцистична проза Т. Г. Шевченка

Змістови модуль 4. Становлення і розвиток нової української драматургії

Тема 10. Українська драматургія першої половини XIX століття

Загальна характеристика розвитку нової української драматургії. Українська побутово-звичаєва традиція. Розвиток українського водевілю. Тема історії в українській драматургії I половини XIX століття. «Назар Стодоля» Тараса Шевченка.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Літературний процес першої половини XIX століття: становлення і розвиток нової української літератури												
<i>Тема 1.</i> Становлення нової української літератури	5	2	-			4	12	2	-		-	10
<i>Тема 2.</i> Життєвий і творчий шлях Івана Котляревського	13	2	2			10	10	-	-			10
<i>Тема 3.</i> Розвиток жанру байки в українській літературі на початку XIX століття	5	-	-			3	10	-	-		-	10
<i>Тема 4.</i> Особливості стилю Г.Ф.Квітки-Основ'яненка	13	2				11	11	-	-		-	11
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	36	6	2			28	43	2	-		-	41
Змістовий модуль 2. Розвиток українського романтизму												
<i>Тема 5.</i> Специфіка розвитку українського романтизму	16	2	2			12	22	2	2			18
<i>Тема 6.</i> М.Костомаров	10	1				9	8	-	-			8
<i>Тема 7.</i> Розвиток нової літератури на Західній Україні	6	2				4	6	-	-			6
<i>Тема 8.</i> Романтична проза I половини XIX століття	16	1	2			13	8	-	-			8
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	48	6	4			38	44	2	2			40
Змістовий модуль 3. Тарас Григорович Шевченко: феномен літературної постаті												
<i>Тема 9.</i> Життя та творчість Т.Г.Шевченка	26	4	2			20	22	-	2			20

Разом за змістовим модулем 3	26	4	2			20	22	-	2			20
Змістовий модуль 4. Становлення і розвиток нової української драматургії												
Тема 10. Українська драматургія першої половини XIX століття	10	-	2		-	8	11	-	-			11
Разом за змістовим модулем 4	10	-	2		-	8	11	-	-			11
Усього годин	120	16	10			94	120	4	4			112

5. Перелік тем і зміст практичних (семінарських занять)

№ з/п	Назва теми та стислий зміст роботи	Мета роботи	Кількість годин	Результат навчання (РН) за ОП
1	Бурлескна традиція в українській літературі I половини XIX ст.	Розглянути традиції бурлескної сміхової культури та характер сміху в поемі «Енеїда», образну систему поеми, розкрити поняття «котлярівщина»	2	СО: РН 3, РН 4, РН 11, РН 13 Філологія: РН 2, РН 3, РН 13, РН 15, РН 16
2	Українська романтична поезія I половини XIX століття	Проаналізувати художньо-стильові особливості творів поетів-романтиків I пол. XIX ст.,	2	СО: РН 3, РН 4, РН 11, РН 13 Філологія: РН 2, РН 3, РН 13, РН 15, РН 16
3	Розвиток драматургії I половини XIX ст.	Визначити проблематику драматичних творів I пол. XIX ст., жанрові особливості водевілю, специфіку романтичної драматургії М. Костомарова	2	СО: РН 3, РН 4, РН 11, РН 13 Філологія: РН 2, РН 3, РН 13, РН 15, РН 16
4	Романтична проза I половини XIX століття	Проаналізувати специфіку романтичної прози, образну система, особливості стилю збірки «Вечори на хуторі біля Диканьки», повісті «Тарас Бульба» М. Гоголя	2	СО: РН 3, РН 4, РН 11, РН 13 Філологія: РН 2, РН 3, РН 13, РН 15, РН 16
5	«Кобзар» Тараса Шевченка	Проаналізувати твори, визначити жанрову специфіку, ідейне навантаження основних образів	2	СО: РН 3, РН 4, РН 11, РН 13 Філологія: РН 2, РН 3, РН 13, РН 15, РН 16
	Разом:		10	

6. Самостійна робота

№ з/п	Зміст роботи	Кількість годин
1	Підготовка до лекційних занять	16
2	Підготовка до практичних/семінарських/лабораторних занять	16
3	Підготовка до екзамену	30
4	Виконання індивідуальних завдань	10
	Разом	72

7. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання з історії української літератури I половини XIX століття представлені у вигляді тем пошукових робіт з української літератури зазначеного періоду, прочитанням, а також аналізом українських художніх текстів та наукових праць українських та зарубіжних літературознавців.

8. Методи навчання

Основні методи навчання: лекції, семінарські заняття, конспектування наукової літератури, реферування, презентації, написання літературно-критичних есе.

9. Засоби діагностики результатів навчання

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять у формі поточного контролю (тестування за змістовими модулями, усне опитування), а також за результатами виконання здобувачем вищої освіти завдань для самостійної роботи (конспектування, пошуково-аналітичні завдання, презентації, есе).

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання після вивчення навчальної дисципліни у формі усного екзамену (онлайн у Zoom).

10. Критерії оцінювання

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання є досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання дисципліни.

Критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти на занятті

<i>Бали за окремий вид навчальної діяльності</i>	<i>Критерії оцінювання навчальних досягнень</i>
0 балів	<ul style="list-style-type: none"> - відсутність на занятті з поважної чи неповажної причини; - відмова від відповіді на запитання за змістом теми

1 бал	<ul style="list-style-type: none"> - фрагментарне відтворення незначної частини навчального матеріалу; - відтворення менше половини навчального матеріалу; - відсутність правильної відповіді на додаткові запитання або відмова від відповіді на них
2 бали	<ul style="list-style-type: none"> - демонстрація знань і розуміння основних положень навчального матеріалу з теми, правильна, але недостатньо обґрунтована відповідь; - відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак містить неточності
3 бали	<ul style="list-style-type: none"> - демонстрація глибоких, міцних знань; - аргументоване використання набутих знань у нестандартних ситуаціях; - самостійний аналіз, оцінка, узагальнення навчального матеріалу; - повна та логічна відповідь на додаткові запитання за змістом теми

Критерії оцінювання підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти

<i>Бали</i>	<i>Критерії оцінювання навчальних досягнень</i>
45-50	Здобувач вищої освіти в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі завдання підсумкового контролю. Брав участь в олімпіадах, конкурсах, конференціях.
35-44	Здобувач вищої освіти достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість завдань підсумкового контролю.
25-34	Здобувач вищої освіти в цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого

	всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину завдань підсумкового контролю.
15-24	Здобувач вищої освіти не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Правильно вирішив меншість завдань підсумкового контролю
1-14	Здобувач вищої освіти частково володіє навчальним матеріалом, не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі завдання підсумкового контролю.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Вид роботи	Кількість годин	Обсяг кредитів	Кількість балів
Змістовий модуль 1. Літературний процес першої половини XIX століття: становлення і розвиток нової української літератури			
<i>Тема 1.</i> Становлення нової української літератури			

лекційні	2	0,07	
Тема 2. Життєвий і творчий шлях Івана Котляревського			
лекційні	2		
практичні/семінарські/ лабораторні заняття	2	0,2	5
Тема 3 Розвиток жанру байки в українській літературі на початку XIX століття			
лекційні			
Тема 4. Особливості стилю Г.Ф.Квітки-Основ'яненка			
лекційні	2	0,2	
практичні/семінарські/ лабораторні заняття	-		3
Змістовий модуль 2. Розвиток українського романтизму			
Тема 5. Специфіка розвитку українського романтизму			
лекційні	2		
практичні/семінарські/ лабораторні заняття	2	0,2	8
Тема 6. М.Костомаров			
лекційні	1		
практичні/семінарські/ лабораторні заняття		0,13	
Тема 7. Розвиток нової літератури на Західній Україні			
лекційні	2	0,07	
Тема 8. Романтична проза I половини XIX століття			
лекційні	1		
практичні/семінарські/ лабораторні заняття	2	0,2	4
Змістовий модуль 3.			
Тарас Григорович Шевченко: феномен літературної постаті			
Тема 9. Життя та			

творчість Т.Г.Шевченка			
Лекційні	4	0,07	
практичні/семінарські/ лабораторні заняття	2	0,33	6
Змістовий модуль 4. Становлення і розвиток нової української драматургії			
Тема 10. Українська драматургія першої половини XIX століття			
Лекційні	-		
практичні/семінарські/ лабораторні заняття	2	0,13	4
ІНДЗ	10	0,33	10
Підготовка і складання екзамену	30	1	50
Підсумок			100

1. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення

Ноутбук (пакет Microsoft Office), мультимедійний проєктор, ресурси Moodle, Google Classroom, Zoom, тексти для обов'язкового читання; підручники, посібники й інші види навчальної літератури.

2. Рекомендовані джерела інформації

Базова

1. Євмененко О.В., Хорошков М.М. Історія української літератури XIX ст.: Навчальний посібник / О.В. Євмененко, М.М. Хорошков. – Маріуполь: МДУ, 2011. – 148 с.
2. Історія української літератури (перша половина XIX ст.). – К.: Вища школа, 1980.
3. Історія української літератури XIX ст.. У 3-х кн. / За ред. М.Яценка. – К.: Либідь, 1995. – Кн.1.
4. Історія української літератури XIX ст.: У 2-х кн. – К., 2005.
5. «Русалка Дністрова»: Документи і матеріали. – К., 1989.
6. Бетко І. Біблійні мотиви в українській літературі. – К., 1990.
7. Білецький О.І. Українська література серед інших літератур світу //Білецький О.І. Збір. Праць: У 5 т. – К., 1965. – Т.2.
8. Бондар М. Нова українська література. – К., 2003.
9. Бурлеск і травестія в українській поезії першої половини XIX ст.. – К., 1986.

10. Волинський П.К. Своєрідність розвитку літературних напрямів в українській літературі XIX ст. – К., 1958.
11. Галич О. Теорія літератури. – К., 1999.
12. Гончар О. І. Просвітительський реалізм в українській літературі. Жанри та стилі. – К., 1989.
13. Грабович Г. До історії української літератури: Дослідження, есеї, полеміка. – К., 2003.
14. Гром'як Р.Т. Історія української літературної критики (від початків до кінця XIX ст.) – Тернопіль, 1999.
15. Драгоманов М. Вибране. – К., 1991.
16. Єфремов С. Історія українського письменства. – К., 1995.
17. Животко А. Історія української преси. – К., 1999.
18. Жулинський М. Слово і доля: Українські письменники XIX –XX ст. : Навч. посібник. – К., 2002.
19. Зеров М. К. Твори: У 2 т. – Т.2: Історико-літературні та літературознавчі праці. – К., 1990.
20. Зеров М. Українське письменство XIX ст.//Зеров М. Твори: У 2 т. – Т.2. – К., 1990.
21. Івакін Ю. Нотатки шевченкознавця: Літературно-критичні нариси. – К., 1986.
22. Індивідуальні стилі українських письменників XIX – початку XX ст.: Зб.статей /За ред. М.Т.Яценка. – К., 1987.
23. Історія української дожовтневої журналістики. – Львів, 1983.
24. Історія української літератури (перша половина XIX ст.). – К.: Вища школа, 1980.
25. Історія української літератури XIX ст.. У 3-х кн. / За ред. М.Яценка. – К.: Либідь, 1995. – Кн.1.
26. Історія української літератури XIX ст.: У 2-х кн. – К., 2005.
27. Історія української літератури: У 8 т. – К., 1968. – Т.3.
28. Історія української літературної критики: Дожовтневий період / За ред П.Федченка. – К., 1988.
29. Калениченко Н. Л. Українська література XIX ст. Напрями, течії. – К., 1977.
30. Кирило-Мефодіївське товариство: В 3 т. – К., 1990.
31. Кирилюк Є. Т.Шевченко: Життя і творчість. – К., 1979.
32. Коцюбинська М. Етюди про поезику Шевченка: Літературно-критичний нарис. – К., 1990.
33. Матеріали до вивчення української літератури: У 5 т. – К., 1960. – Т.2.
34. Наливайко Д. С. Искусство: направления, течения, стили. – К., 1981.

35. Наливайко Д.С. Спільність і своєрідність: Українська література в контексті європейського літературного процесу. – К., 1988.
36. Нахлік Є. К. Українська романтична проза 20 – 60-х років XIX ст. – К., 1988.
37. Нудьга Г. А. Українська балада (З теорії та історії жанру). – К., 1970.
38. Нудьга Г. На шляхах до реалізму // Бурлеск і травестія в українській поезії першої половини XIX ст. – К., 1959.
39. Письменники Західної України 30-50-х років XIX ст. – К., 1965.
40. Попович М.В. Історія української культури. – К., 2001.
41. Приходько П. Г. Шевченко й український романтизм 30 – 50-х років XIX ст. – К., 1963.
42. Розвиток жанрів в українській літературі XIX – початку XX ст.: Зб.статей /За ред. М.Т. Яценка. – К., 1986.
43. Сарбей В. Національне відродження України. – К., 1999.
44. Світова велич Шевченка: Зб. Матеріалів про життя і творчість Т.Г.Шевченка: У 3-х т. – К., 1964. – Т.1-3.
45. Творчий метод і поетика Т.Шевченка. – К., 1980.
46. Українська дожовтнева байка. – К., 1966.
47. Українська література в загальнослов'янському і світовому літературному контексті: У 5 т. /Голова редкол. Г.Вервес. – К., 1987. – Т.1, 2.
48. Українська література в портретах і довідках: Давня література – література XIX ст. – К., 2000.
49. Українська Літературна Енциклопедія /Гол. редкол. І.Дзевєрін. Т.1, 2, 3. –К., 1988-1995.
50. Українські літературні альманахи і збірники XIX – початку XX ст.: Бібл. покажчик /І. З.Бойко. – К., 1967.
51. Українські поети-романтики 20-40-х років XIX ст. – К., 1968.
52. Федченко П. М. Літературна критика на Україні першої половини XIX ст. – К., 1982.
53. Франко І. Етнологія та історія літератури //Франко І. Зібр. Творів: У 50 т. – Т.29. – К., 1981.
54. Франко І. Нарис історії українсько-руської літератури до 1890 року//Франко І. Зібр. Творів: У 50 т. – Т.41. – К., 1984.
55. Хропко П. П. Біля джерел української реалістичної поезії (10 – 40-і роки XIX ст.). – К., 1972.

56. Чижевський Д. Історія української літератури: Від початків до доби реалізму. – Тернопіль, 1994.

Додаткова

Література перших десятиріч XIX ст.:

1. Гончар О.І. Українська література передшевченківського періоду і фольклор. – К., 1982.
2. Микитенко Ю. Антична спадщина і становлення нової української літератури. – К., 1991.
3. Нудьга Г.А. На шляхах до реалізму //Бурлеск і травестія в українській поезії першої половини XIX ст. – 1959.
4. Федченко П.М. Літературна критика на Україні першої половини XIX ст. – К., 1982.
5. Хропко П.П. Біля джерел української реалістичної поезії (10-40-ві роки XIX ст.). – К., 1972
6. Хропко П.П. Становлення нової української літератури. – К., 1988.
7. Шубравський В.Є. Від Котляревського до Шевченка (Проблема народності української літератури). – К., 1976.
8. Яценко М.Т. Питання реалізму і позитивний герой в українській літературно-естетичній думці першої половини XIX ст. – К., 1979.
9. Бондар М. Перший жанровий зразок української художньої прози («Микола Коваль» М.Венгера) // Київська старовина. – 1999. –№3.
10. Гончар О. І. Формування реалізму в художній прозі 50 – 60-х років // Проблеми історії та теорії реалізму української літератури XIX – початку XX ст. – К., 1991.
11. Гончар О. І. Просвітительський реалізм в українській літературі. Жанри та стилі. – К., 1989.
12. Грабович Г. До історії української літератури: Дослідження, есеї, полеміка. – К., 2003.
13. Денисюк І. О. Розвиток української малої прози XIX – початку XX ст. – Львів, 1999.
14. Єфремов С. Історія українського письменства. – К., 1995.
15. Зеров М. К. Твори: У 2 т. – Т.2: Історико-літературні та літературознавчі праці. – К., 1990.
16. Історія української дожовтневої журналістики. – Львів, 1983.
17. Калениченко Н. Л. Українська література XIX ст. Напрями, течії. – К., 1977.
18. Кирило-Мефодіївське товариство: В 3 т. – К., 1990.

19. Наливайко Д. С. Искусство: направления, течения, стили. – К., 1981.
20. Нахлік Є. К. Українська романтична проза 20 – 60-х років XIX ст. – К., 1988.
21. Нудьга Г. А. Українська балада (З теорії та історії жанру). – К., 1970.
22. Нудьга Г. На шляхах до реалізму // Бурлеск і травестія в українській поезії першої половини XIX ст. – К., 1959.
23. Приходько П. Г. Шевченко й український романтизм 30 – 50-х років XIX ст. – К., 1963.
24. Українська літературознавча думка в Галичині за 150 років: Хрестоматія / Л. Т. Сенік (ред.) – Львів, 2002. – Т.1.
25. Українські літературні альманахи і збірники XIX – початку XX ст.: Бібл. покажчик / І. З.Бойко. – К., 1967.
26. Федченко П. М. Літературна критика на Україні першої половини XIX ст. – К., 1982.
27. Хропко П. П. Біля джерел української реалістичної поезії (10 – 40-і роки XIX ст.). – К., 1972.

Іван Котляревський

1. Грабович Г. Семантика котляревщини //Грабович Г. До історії української літератури: Дослідження, есеї, полеміка. – К., 2003.
2. Гундорова Т. Повернений Рим, або «Енеїда» Котляревського // Сучасність. – 2000. - №4.
3. І.П.Котляревський – перший класик нової української літератури: Зб. Наук. статей: У 2 ч. – Полтава, 1998.
4. І.П.Котляревський у критиці та документах. – К., 1959.
5. Іван Котляревський у документах, спогадах, дослідженнях. – К., 1969
6. Іван Котляревський. Бібліографічний покажчик. 1798-1968. – К., 1969.
7. Кирилюк Є.П. Живі традиції: Іван Котляревський та українська література. – К., 1969.
8. Кирилюк Є.П. Іван Котляревський: Життя і творчість. – К., 1981.
9. Козак С. Український преромантизм (джерела, зумовлення, контексти, витоки). – Варшава, 2003.
10. Котляревський І.П. Енеїда: Поема /Коментар уклав О.Ставицький. – К., 1989.
11. Мороз М.О. Іван Котляревський. Семінарій. – К., 1969.
12. Нахлік Є.К. Творчість Івана Котляревського. – Львів, 1994.
13. Неборак В.В. Перечитана «Енеїда»: Спроба сенсового прочитання «Енеїди» Івана Котляревського на тлі зіставлення її з «Енеїдою» Вергілія. – Львів, 2001.

14. Сулима М. «Наталка Полтавка» й українська драматургія ХУІІ – ХУІІІ ст. //Київська старовина. – 1998. - №5.
15. Хропко П.П. Іван Котляревський. Біографічний нарис. – К., 1969.
16. Шамрай А.П. «Наталка Полтавка» І. Котляревського // Шамрай А.П. Вибрані статті і дослідження. – К., 1963.
17. Шамрай А.П. Проблема реалізму в «Енеїді» І.П. Котляревського //Шамрай А.П. Вибрані статті і дослідження. – К., 1963.
18. Яценко М.Т. На рубежі літературних епох. «Енеїда» Котляревського і художній прогрес в українській літературі. – К., 1977.

Петро Гулак-Артемівський

1. Айзеншток. П. Гулак-Артемівський // Гулак-Артемівський П. Твори. – К., 1964.
2. Гулак-Артемівський П., Гребінка Є. Поетичні твори. Повісті та оповідання. – К., 1984.
3. Гулак-Артемівський П. Поезії. – К., 1989.
4. Деркач Б.А. П.П. Гулак-Артемівський // Гулак-Артемівський П. Поезії. – К., 1989.
5. Деркач Б.А. Крилов і розвиток жанру байки в українській дожовтневій літературі. – К., 1977.
6. Деркач Б.А. На шляху становлення української літератури // Гулак-Артемівський П. Твори. – К., 1978.
7. Єременко О. Українська балада ХІХ ст.: Історія жанру. – Суми, 2004.
8. Павлюк М.М. Рання творчість П.П. Гулака-Артемівського російською мовою //Рад. літературознавство. – 1976. - №2.
9. Федченко П.М. Петро Гулак-Артемівський. Євген Гребінка //Гулак-Артемівський П., Гребінка Є. Поетичні твори. Повісті та оповідання. – К., 1984.

Григорій Квітка-Основ'яненко

1. Вербицька Є.Г. Г.Ф.Квітка-Основ'яненко. – Харків, 1968.
2. Григорій Федорович Квітка-Основ'яненко. Бібліографічний покажчик. – Харків, 1978.
3. Гончар О.І. Григорій Квітка-Основ'яненко. Життя і творчість. – К., 1969.
4. Гончар О.І. Григорій Квітка-Основ'яненко. Семінарій. – К., 1978.
5. Гончар О.І. Просвітительський реалізм в українській літературі. Жанри та стилі. – К., 1989.
6. Дорошкевич О.К. Г.Ф. Квітка-Основ'яненко //Дорошкевич О.К. Реалізм і народність української літератури ХІХ ст. – К., 1986.
7. Зубков С.Д. Григорій Квітка-Основ'яненко. Життя і творчість. – К. 1978.

8. Зубков С.Д. Русская проза Г.Ф. Квитки и Е.П. Гребенки в контексте русско-украинских литературных связей. – К., 1979.
9. Квітка-Основ'яненко Г. Твори: У 8 т. – К., 1968 – 1970.
10. Квітка-Основ'яненко Г. Зібрання творів: У 7 т. – К., 1978 – 1981.
11. Квітка-Основ'яненко Г. Повісті та оповідання. Драматичні твори. – К., 1982.
12. Кичигін В.П. Від народнопоетичних форм до художнього цілого повісті («Салдатський патрет» Г. Квітки-Основ'яненка) // Розвиток жанрів в українській літературі ХІХ – початку ХХ ст. – К., 1986.
13. Куліш П. Григорій Квітка-Основ'яненко і його повісті // Куліш П. Твори: У 2 т. – К.,
14. Луцький Ю.Д. Драматургія Г.Ф. Квітки-Основ'яненко і театр. – К., 1978.
15. Слюсар А.О. Фантастична повість в українській літературі 30-х років ХІХ ст. // Розвиток жанрів в українській літературі ХІХ – початку ХХ ст. – К., 1986.
16. Трофименко В. Творчість Г.Ф. Основ'яненка і західноєвропейська просвітительська естетика. – Суми, 2000.
17. Янищук О. Григорій Квітка-Основ'яненко в духовній історії України. – Тернопіль, 2003.

Євген Гребінка

1. Гребінка Є. Твори: В 3 т. – К., 1980 – 1981.
2. Гулак-Артемівський П., Гребінка Є. Поетичні твори. Повісті та оповідання. – К., 1984.
3. Деркач Б.А. Євген Гребінка. – К., 1974.
4. Деркач Б.А. Крилов і розвиток жанру байки в українській дожовтневій літературі. – К., 1977.
5. Задорожна Л. Євген Гребінка: Літературна постать. – К., 2000.
6. Зубков С.Д. Євген Павлович Гребінка: Життя і творчість. – К., 1962.
7. Зубков С.Д. Русская проза Г.Ф. Квитки и Е.П. Гребинки в контексте русско-украинских литературных связей. – К., 1979.
8. Федченко П.М. Петро Гулак-Артемівський. Євген Гребінка // Гулак-Артемівський П., Гребінка Є. Поетичні твори. Повісті та оповідання. – К., 1984.

Сентименталізм

1. Лімборський І.В. Становлення художніх принципів сентименталізму в українській літературі ХVІІ-ХVІІІ ст. // Питання літературознавства. – Чернівці, 1997. – Вип. 4 (61).
2. Лімборський І. Сентименталізм в українській літературі. – К., 1996.

3. Лімборський І. Оссіанізм в українській літературі // Всесвіт. – 1999. - №5 – 6. – С.141 –146.
4. Нахлік Є.К. Українська романтична проза 20 – 60-х років XIX ст. – К., 1988.
5. Федченко П.М. Літературна критика на Україні першої половини XIX ст. – К., 1982.
6. Яценко М.Т. Питання реалізму і позитивний герой в українській літературно-естетичній думці першої половини XIX ст. – К., 1979.

Романтизм

1. Айзеншток І. Українські поети-романтики // Українські поети-романтики 20-40-х років XIX ст. – К., 1968.
2. Волинський П.К. Український романтизм у зв'язку розвитком романтизму мв слов'янських літературах // Волинський П. З творчого доробку. – К., 1973.
3. Івашкін В.М. Українська романтична драма 30 – 80-х років XIX ст. – К., 1990.
4. Камінчук О. Поетика української романтичної лірики: Проблеми просторової організації поетичного тексту. – К., 1998.
5. Комаринець Т.І. Ідейно-естетичні основи українського романтизму (Проблема національного й інтернаціонального). – К., 1983.
6. Крижанівський С. «Украинские мелодики» Миколи Маркевича в початках українського романтизму XIX ст. // Сучасність. – 1993. - №2.
7. Наливайко Д.С. Искусство: Направления, течения, стихи. – К., 1981.
8. Нахлік Є.К. Українська романтична проза 20 – 60-х років XIX ст. – К., 1988.
9. Нудьга Г. Два поети-романтики // Забіла В., Петренко М. Поезії. – К., 1960.
10. Приходько П.Г. Шевченко й український романтизм. – К., 1963.
11. Романтизм: між Україною та Польщею. – К., 2003.
12. Тертерян И. Романтизм // История всемирной литературы: В 9 т. – Т.6. – М., 1989. – С.16 – 27.
13. Українські поети-романтики. Поетичні твори. – К., 1987.
14. Харківська школа романтиків: У 3 т. – Харків, 1930.
15. Яценко М.Т. Гердеризм і українська літературно-теоретична думка доби романтизму // Українська література і системи літератур Європи і Америки (XIX – XX). – К., 1997.
16. Яценко М.Т. Романтизм як художній напрям в українській літературі // Укр. мова і літ. в школі. – 1989. - №2.
17. Яценко М.Т. Український романтизм й інші слов'янські літератури // Слов'янські літератури. Доповіді. – К., 1988.

18. Яценко М.Т. Українська романтична поезія 20 – 30-х років XIX ст. // Українські поети-романтики. Поетичні твори. – К., 1987.

Левко Боровиковський

1. Крижанівський С.А., Ротач П.П. Визначний представник українського романтизму // Боровиковський Л. Повне зібрання творів. – К., 1967.
2. Ткачук М. Поетика балад Левка Боровиковського. – Тернопіль, 2000.
3. Франко І. Дещо про «Марусю» Л. Боровиковського та її основу // Франко І. Зібрання творів: У 50 т. – К., 1982. – Т. 33.
4. Яценко М.Т. Зачинатель українського романтизму (До 175-річчя від дня народження Л.І. Боровиковського) // Україна: Наука і культура. – К., 1982.

Віктор Забіла

1. Кирилюк Є. Невідома збірка творів Віктора Забіла // Кирилюк Є. Слово, віддане народові. – К., 1972.
2. Крижанівський С. Віктор Забіла: Поет і літературний герой // Київська старовина. – 1993. - №6.
3. Куліш П. Віктор Забіла // Куліш П. Твори: В 2 т. – К., 1989. – Т.2.
4. Куліш П. Історичне оповідання. //Куліш П. Твори: В 2 т. – К., 1994. – Т.1.
5. Нудьга Г. Два поети-романтики //Забіла В., Петренко М. Поезії. – К., 1960.
6. Франко І. Поезії Віктора Забіли // Франко І. Зібрання творів: У 50 т. – К., 1982. – Т.37.
7. Франко І. До біографії та характеристики В.Забіли // Франко І. Зібрання творів: У 50 т. – К., 1982. – Т.37.

Амвросій Метлинський

1. Гнідан О. Мотиви лірики Амвросія Метлинського // Гнідан О. Історія української літератури XIX – початку XX ст.: Практичні заняття. – К., 1987.
2. Крижанівський С. Амвросій Метлинський та Ієремія Галка // Могила (Метлинський) А., Галка Ієремія (Костомаров М.). Поезії. – К.,1972.
3. Свириденко О.М. Історіософська концепція Амвросія Метлинського // Літературознавчі обрії: Праці молодих учених України. Вип. 2. – К., 2001.

Микола Костомаров

1. Івашків В.М. Українська романтична драма 30 – 60-х років XIX ст. – К., 1990.
2. Кирило-Мефодіївське товариство: У 3 т. – К., 1990. – Т.1.
3. Козак С. Українська змова і месіанізм: Кирило-Мефодіївське братство. – Івано-Франківськ, 2004.
4. Костомаров М.І. Твори: У 2 т. – К., 1967.

5. Костомаров М.І. Твори: У 2 т. – К., 1990.
6. Костомаров Н.И. Исторические произведения. Автобиография. – К., 1989.
7. Лук М. Микола Костомаров: історіософія та соціальна філософія українського романтизму // Молода нація: Альманах. – К., 2002. – № 1.
8. Микола Іванович Костомаров (1817 –1885): Матеріали до бібліографії / Упоряд. О.Т.Гончар, Г.В.Пасещенко. – Запоріжжя; Чернігів, 2002.
9. Пинчук Ю.А. Исторические взгляды Н.И. Костомарова. Критический очерк. – К., 1984.
10. Попов П.М. М. Костомаров як фольклорист і етнограф. – К., 1968.
11. Смілянська В.Л. Літературна творчість Миколи Костомарова // Костомаров М.І. Твори: У 2 т. – К., 1990. – Т.І.
12. Энциклопедия жизни и творчества Н.И. Костомарова (1817 – 1885). – К., Донецк, 2001.
13. Яценко М.Т. М.І. Костомаров – фольклорист і літературознавець // Костомаров М.І. Слов'янська міфологія: Вибрані з фольклористики й літературознавства. – К., 1994.
14. Яценко М.Т. Микола Костомаров // Історія української літературної критики. Дожовтневий період. – К., 1988.

Нова література в Західній Україні

1. Білецький О.І. «Русалка Дністровая» // Русалка Дністрова. – К., 1972.
2. Вінок Маркіянові Шашкевичу. Поезії, статті, виступи, хроніка. – К., 1987.
3. Возняк М.С. Історичне значення діяльності Маркіяна Шашкевича // Наукові записки Ін-ту суспільних наук НАН України. – Львів, 1953. Т.І.
4. Гербельський Г.Ю. Розвиток прогресивних ідей в Галичині у першій половині ХІХст. (до 1848 р.) – Львів, 1964.
5. Кирчів Р.Ф. Етнографічно-фольклористична діяльність «Руської трійці».
6. Нахлік Є.К. Пантелеймон Куліш і «Руська трійця»: До проблеми ідеологічних шукань серед української інтелігенції ХІХ століття. – Львів, 1994.
7. Нахлік Є.К. Поетичний світ Шашкевича-романтика // Рад. літературознавство. – 1984. - № 4.
8. Русалка Дністрова (Фотокопія з видання 1837 р.). – К., 1972.
9. Русалка Дністровая. Документи і матеріали. – К., 1989.
10. «Руська трійця» в історії суспільно-політичного руху і культури України. – К., 1987.
11. Петраш О. «Руська трійця»: М. Шашкевич, І. Вагилевич, Я. Головацький та їхні літературні послідовники. –К., 1986.

12. Письменники Західної України 30 – 50-х років XIX ст. – К., 1965.
13. Пільгук І.І. Літературне відродження на Західній Україні // Письменники Західної України 30 – 50-х років XIX ст. – К., 1965.
14. Ткачук М. Лірика Маркіяна Шашкевича. – Тернопіль, 1999.
15. Шалата М.Й. Маркіян Шашкевич. Життя, творчість і громадсько-культурна діяльність. – К., 1969.
16. Шалата М. «Перші будителі народного руху в Галичині» // Маркіян Шашкевич, Іван Вагилевич, Яків Головацький. Твори. – К., 1982.
17. Шашкевич М. Твори. – К., 1973.
18. Шашкевич Маркіян, Вагилевич Іван, Головацький Яків. Твори. – К., 1982.
19. Щурат В. Шашкевичева «Олена» // Вибрані праці з історії літератури. – К., 1963.

Поетія

1. Гнатюк М.П. Українська поема першої половини XIX століття: Проблеми розвитку жанру. – К., 1975.
2. Гончар О.І. Українська література передшевченківського періоду і фольклор. – К., 1982.
3. Грабович Г. До історії української літератури: Дослідження, есеї, полеміка. – К., 2003.
4. Зеров М.К. Твори: У 2 т. – Т.2: Історико-літературні та літературознавчі праці. – К., 1990.
5. Нудьга Г. На шляхах до реалізму // Бурлеск і травестія в українській поезії першої половини XIX ст. – К., 1959.
6. Нудьга Г.А. Українська балада (З теорії та історії жанру). – К., 1970.
7. Приходько П.Г. Шевченко й український романтизм 30 – 50-х років XIX ст. – К., 1963.
8. Хропко П.П. Біля джерел української реалістичної поезії (10 – 40-і роки XIX ст.). – К., 1972.
9. Шалата М. Будитель народного духу // Устиянович М. Поезії. – К., 1987.
10. Шубравська В. Є. Від Котляревського до Шевченка: Проблеми народності української літератури. – К., 1976.

Олександр Афанасьєв-Чужбинський

1. Афанасьєв-Чужбинський О. Поезії / Вступна стаття М.П.Гнатюка. – К., 1972.
2. Афанасьєв-Чужбинський О. Спомини про Т.Г. Шевченка [переклад з рос.] // Спогади про Тараса Шевченка. – К., 1982.

3. Бондар М. Афанасьєв-Чужбинський Олександр // Шевченківська енциклопедія: Робочий зошит А. – К., 2004.
4. Костенко А.І. Шевченко в мемуарах. – К., 1965.
5. Франко І. Олександр Степанович Афанасьєв-Чужбинський // Франко І. Зібр. творів: У 50 т. – К., 1983. – Т.39.

Михайло Петренко

1. Гончар О.І. Зачарований небом: Романтичний світ М.Петренка – поета ХІХ ст. // Слово і час. – 1997. – №11 – 12.
2. Крижанівський С. Михайло Петренко: вчора, сьогодні, завтра // Слово і час. – 1993. – №11.
3. Мікушев В., Добровольський О. Михайло Петренко: «Дивлюсь я на небо...»: Хронікально-документальна розповідь. – Слов'янськ, 2002.
4. Овчаренко І. Слов'янський сокіл (Михайло Петренко): Історичний нарис. – Донецьк, 2004.
5. Шептій К. Його книжки ходили по руках // Вітчизна. – 1989. – №9.
6. Шерех Ю. Інший романтик, інший романтизм // Шерех Ю. Третя сторожа: Література. Мистецтво. Ідеології. – К., 1993.

Проза

1. Берштейн М. Журнал «Основа» і український літературний процес кінця 50 – 60-х років ХІХ ст. – К., 1959.
2. Білецький О. Українська проза першої половини ХІХ ст. (від Квітки до «Основи») // Білецький О. Зібр. праць: У 5 т. – К., 1965. – Т.2.
3. Бондар М. Перший жанровий зразок української художньої прози («Микола Коваь» М.Венгера) // Київська старовина. – 1999. – №3.
4. Гончар О.І. Формування реалізму в художній прозі 50 – 60-х років // Проблеми історії та теорії реалізму української літератури ХІХ – початку ХХ ст. – К., 1991.
5. Денисюк І.О. Розвиток української малої прози ХІХ – початку ХХ ст. – Львів, 1999.
6. Історія української літературної критики. Дожовтневий період. – К., 1988.
7. Нахлік Є.К. Українська романтична проза 20 – 60-х років ХІХ ст – К., 1988.

Драматургія

1. Гончар О.І. Просвітительський реалізм в українській літературі. Жанри та стилі. – К., 1989.
2. Івашків В.М. Українська романтична драма 30 – 60-х років ХІХ ст. – К., 1990.
3. Луцький Ю.Д. Драматургія Г.Ф.Квітки-Основ'яненка і театр. – К., 1978.
4. Українська драматургія першої половини ХІХ ст. Маловідомі п'єси. – К., 1958.

5. Український драматичний театр: Нариси історії: У 2 т. – Т. I: Дожовтневий період. – К., 1967.
6. Шубравський В.Є. Драматургія Шевченка. – К., 1961.

Тарас Шевченко

1. Барабаш Ю.Я. Тарас Шевченко: Імпеатив України: Історіо- й націософська парадигми. К., 2004.
2. Бойко Ю. Творчість Тараса Шевченка на тлі західноєвропейської літератури // Бойко Ю. Вибрані праці. К., 1992.
3. Бондар М. «Дівча любе, чорнобриве...» // Слово і час. – 1998. - № 3.
4. Бородін В.С. Т.Г.Шевченк і царська цезура. Дослідження та документи 1840 –1862 років. – К., 1969.
5. Брайко О. Художні особливості поеми Тараса Шевченка «Сон» («У всякого своя доля»). *Українська мова та література*. 1996. № 15.
6. Грабович Г. Поет як міфотворець: Семантика символів у творчості Тараса Шевченка. 2-е вид., випр. і авториз. К., 1998.
7. Дзюба І. М. З криниці літ: У 3 т. К., 2002. Т.2.
8. Дзюба І. М. У всякого своя доля (Епізод із стосунків Шевченка зі слов'янофілами). Літературно-критичний нарис. К., 1989.
9. Дзюба І. Тарас Шевченко. К., 2005.
10. Доля: Книга про Т. Шевченка в образах та фактах / Упоряд. В. Шевчука. К., 1993.
11. Жулинський М. Тарас Шевченко. *Слово і доля*. К., 2002.
12. Жур П. Труди і дні Кобзаря: Літопис життя і творчості Т.Шевченка. К., 2003.
13. З досліджень про Т. Г.Шевченка / В. О. Судак, Г. П. Паламарчук тощо. К.: Дніпро, 1968. 142 с.
14. Забужко О. Шевченків міф України: Спроба філософського аналізу. К., 1997.
15. Зайцев П. Життя Тараса Шевченка. К.: Обереги, 1994. 456 с.
16. Збірник праць наукових шевченківських конференцій (1952 – 2002): Показчик змісту –Черкаси, 2002.
17. Зеров М. Українське письменство. К.: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2002. 1301 с.
18. Івакін Ю. Коментар до «Кобзаря» Шевченка. Поезії 1847 – 1861 рр. – К., 1966.
19. Івакін Ю. Коментар до «Кобзаря» Шевченка. Поезії до заслання. – К., 1964.
20. Івакін Ю. Нотатки шевченкознавця. – К., 1959.
21. Івакін Ю. Поезія Шевченка періоду заслання. К., 1984.
22. Івакін Ю. Сатира Шевченка. – К., 1959.

23. Івакін Ю. Стиль політичної поезії Шевченка. – К., 1961.
24. Касіян В. І. Пророк: Літературно-мистецька книга. К.: Веселка, 2006. 430 с.
25. Клочек Г. Д. Поезія Т. Шевченка: сучасна інтерпретація. К.: Освіта, 1997. 237 с.
26. Клочек Г. Поетика візуальності Тараса Шевченка : монографія. К.: академвидав, 2013. 256 с.
27. Колесса Ф. Студії над поетичною творчістю Т.Шевченка // Колесса Ф.М. Фольклористичні праці. К., 1970.
28. Кониський О.Я. Тарас Шевченко-Грушівський: Хроніка його життя. К., 1991.
29. Коцюбинська М. Х. Етюди про поетику Шевченка. Літературно-критичний нарис. К., 1990.
30. Листи до Тараса Шевченка. К., 1993.
31. Луцький Ю. Між Гоголем і Шевченком. К.: Час, 1998. 255 с.
32. Мирошниченко П. Я. Т. Г. Шевченко і селянська правда. К.: НМК ВО, 1992. – 208 с.
33. Мовчанюк В.П. Медитативна лірика Т.Г.Шевченка. К., 1993.
34. Наливайко Д.С. Історія і міфологія у Шевченка (у контексті європейського романтизму) // Тарас Шевченко і європейська культура. Зб. Праць 33 наукової шевченківської конференції (20 – 22 квітня 1999 року). – Київ; Черкаси, 2000.
35. Нахлік Є.К. Доля – Los – Судьба: Шевченко і польські та російські романтики. Л., 2003.
36. Новиченко Л. Тарас Шевченко – поет, борець, людина. – К., 1982.
37. Оренбурзька шевченківська енциклопедія. – Оренбург, 1997.
38. Павлюк М.М. Інтерпретація Псалтиря в поезії Т.Шевченка. Українська література в системі літератур Європи і Америки (XIX – XX ст.). К., 1997.
39. Пахаренко В. Незбагнений апостол. Черкаси, 1999.
40. Пільгук І. І. Т.Г.Шевченко – основоположник нової української літератури. К., 1963.
41. Рильський М. Поезія Тараса Шевченка. К., 1961.
42. Росовецький С. Шевченко і фольклор. К.: Критика, 2015. 480 с.
43. Русанівський В.М. У слові – вічність (Мова творів Т.Г.Шевченка). К., 2002.
44. Сверстюк Є. Шевченко і час. К., 1996.
45. Скоць А. Поема Тараса Шевченка «Наймичка» // Дивослово. 1994. № 3.
46. Смаль-Стоцький Ст. Т.Шевченко: Інтерпретації. – Черкаси, 2003.
47. Смілянська В. Л. «Святим вогненным словом» Т.Шевченка: Поетика. К.: Дніпро, 1990. 290 с.

48. Смілянська В. Л. Структура і смисл: Спроба наукової інтерпретації поетичних текстів Т. Шевченка. К.: Вища школа, 2000. 207 с.
49. Смілянська В., Чамата Н. Структура і смисл: спроба наукової інтерпретації поетичних текстів Тараса Шевченка. К., 2000.
50. Смілянська В.Л. «Святим огненным словом...». Тарас Шевченко: Поетика. – К., 1990.
51. Спогади про Тараса Шевченка / Упорядкув. В. Бородіна і М. Павлюка. К., 1982.
52. Т.Г.Шевченко: Біографія / Бородін В.С., Кирилюк Є.П., Смілянська В.Л., Шабліовський Є.С., Шубравський В.Є. К., 1984.
53. Т.Шевченко. Дневник. Автобіографія. Автографи. К., 1972.
54. Т.Шевченко. Три літа. Автографи поезій 1843 – 1845 років. К., 1966.
55. Тарас Шевченко. 1989 – 2004: Матеріали до бібліографії. К., 2005.
56. Тарас Шевченко. Більша книжка. Автографи поезій 1847 – 1860 рр. К., 1963. (Факсимільне видання).
57. Тарас Шевченко. Мала книжка. Автографи поезій Шевченка 1847-1850. К., 1984.
58. Тарас Шевченко. Повне зібрання творів: У 12 т. К., 1989 - 1991. Т. 1 – 3.
59. Тарас Шевченко: Документи та матеріали до біографії. 1814 – 1861. К., 1982.
60. Творчий метод і поетика Т.Г. Шевченка / Бородін В.С., Івакін Ю.О., Кирилюк Є.П., Смілянська В.Л., Чамата Н.П., Шубравський В.Є. К., 1980.
61. Ушкалов Л. Моя Шевченківська енциклопедія: із досвіду самопізнання. Вид. 2. К.: Дух і літера, 2019. 560 с.
62. Ушкалов Л. Тарас Шевченко. Харків.: Фоліо, 2015. 63 с.
63. Федченко П. М. Т. Г. Шевченко. – К.: Наукова думка, 1989. – 304 с.
64. Филипович П. Шевченкознавчі студії. Черкаси, 2001.
65. Франко І. Шевченкова «Марія» // Франко І. Зібр. творів: У 50 т. – К., 1983. – Т. 39.
66. Чамата Н.П. Аналогія літературна // Слово і час. – 1995. - №3.
67. Чамата Н.П. Метафора як основа композиції зіставлення у віршах Т.Г.Шевченка // Поетика. – К., 1992.
68. Чамата Н.П. Ритміка Т.Г.Шевченка. – К., 1974.
69. Шевченківський словник: У 2 т. – К., 1976 – 1977.
70. Шевченко Тарас. Повне зібрання творів: У 12 т. – К., 2001 – 2003. – Т.1 – 6.
71. Шевчук В.О. «Personae verbum» (Слово і постасне). Розмисел. – К., 2001.
72. Яковина О., Слободян О. Тарас Шевченко: істина – некомунікативна реальність. К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2013. 312 с.

14. Політика навчальної дисципліни

- Самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;
- Посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- Дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- Надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

МДУ виступає за дотримання принципів академічної доброчесності, тому обов'язково використовується сервіс з перевірки робіт здобувачів вищої освіти на плагіат – Unicheck, а також доступний безкоштовний сервіс, який здійснює перевірку на плагіат письмових робіт – EduBirdie <https://edubirdie.com/perevirka-na-plagiat>.

Порушенням академічної доброчесності, згідно із Законом України «Про освіту» (ст. 42 п. 4) вважається:

- **академічний плагіат** – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та / або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;
- **самоплагіат** – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;
- **фабрикація** – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;
- **фальсифікація** – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;
- **списування** – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;
- **обман** – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;
- **хабарництво** – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ

матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;

- **необ'єктивне оцінювання** – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

2. Неформальна освіта. Це освіта, яка здобувається, як правило, за освітніми програмами та не передбачає присудження визнаних державою освітніх кваліфікацій за рівнями освіти, але може завершуватися присвоєнням професійних та/або присудженням часткових освітніх кваліфікацій. Здобувач вищої освіти, який виявив бажання щодо визнання результатів, отриманих у неформальній освіті, звертається із відповідною заявою про визнання результатів, отриманих у неформальній освіті, в цілому для навчальної дисципліни /змістового модулю /практичних завдань з навчальної дисципліни/ завдань з практики тощо для здобувачів вищої освіти, до деканату факультету, на якому викладається навчальна дисципліна. Процедура зарахування здійснюється згідно Порядку визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті МДУ.

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Назва навчальної дисципліни	Історія української літератури
Освітня програма	Філологія. Українська мова та література, редагування. Середня освіта. Українська мова та література, зарубіжна література
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Кафедра, яка здійснює викладання	Української філології
Викладач ШБ, посада	Євмененко Олена Валеріївна – кандидат філологічних наук, доцент
Електронна адреса викладача	o.evmenenko@mu.edu.ua
Консультації (дата, час, можливості он-лайн консультування)	Понеділок кожного тижня, 15.30 онлайн (платформа Zoom)
Посилання на сторінку навчальної дисципліни на Навчальному порталі МДУ	https://moodle.mu.edu.ua/course/view.php?id=11601
Компетентності та програмні результати навчання	<p><i>Для ОП Середня освіта. Українська мова і література, зарубіжна література</i></p> <p>КЗ-2 Здатність до генерування нових ідей, виявлення та розв’язання проблем, ініціативності та підприємливості (креативність).</p> <p>КЗ-4 Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру; здатність до вираження національної культурної ідентичності, творчого вираження.</p> <p>КП-2 Розуміння закономірностей літературного процесу, основних проблем теорії літератури, сучасних тенденцій розвитку стилів і жанрів української та зарубіжної літератури, художнього значення літературних творів для формування духовності людини; здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку української та зарубіжної літератури від давнини до сучасності.</p> <p>КП-8 Здатність до прогнозування результатів освітнього процесу, пошуку, аналізу та використанню інформації з різних джерел. Оволодіння навичками самостійного навчання, підвищення професійної кваліфікації, навчання упродовж усього життя.</p> <p>РН 3 Володіння знаннями з літературознавства, історії та теорії української та зарубіжної</p>

літератур; усвідомлення історії українського письменства як тяглості літературно-мистецьких форм та закономірних явищ, знання основних літературознавчих фактів.

РН 4 Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів.

РН 11 Уміння виконувати критичний самоаналіз навчально-виховної діяльності з метою її удосконалення.

РН 13 Знання завдань національно-патріотичного виховання дітей та молоді; вміння визначити принципи і методи виховання учнів.

Для ОП Філологія. Українська мова та література, редагування:

КЗ-5 Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

КЗ-6 Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

КЗ-7 Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

КЗ-10 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

КЗ-11 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

КП-7 Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації літературних, фольклорних фактів, інтерпретації тексту.

КП-8 Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

КП-10 Здатність здійснювати літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

РН 2 Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

РН 3 Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.

РН 13 Аналізувати й інтерпретувати твори української та зарубіжної художньої літератури й усної народної творчості, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі.

РН 15 Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та перекладацький аналіз текстів різних стилів і жанрів.

РН 16 Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції славістики, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.

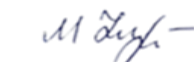
Семестр(и) вивчення	Обсяг (години/ кредити)	Кількість аудиторних годин		Кількість, види індивідуальних завдань	Форма контролю
		лекції	семінар.		
3-й	120/4	16	10	Конспектування, пошуково-аналітична робота/ есе	Екзамен

Завідувач кафедри

Ірина МЕЛЬНИЧУК

Гарант ОП

Марія НІКОЛЬЧЕНКО

Віктор ДВОРЯНКІН